

Rødt vil ha skattereform:

– Milliardærene kan ikke ha lavere skattenivå enn en butikkmedarbeider

Foto: Inne Pedersen.

Nye regler for innleie:

En milepæl i kampen mot løsarbeid

Foto: Inne Pedersen.

Energipolitikk:

Fem år med ACER har betydd tap av demokratisk kontroll

Foto: André Løvning.

Leder:

“Vi trenger et oppgjør med den urokkelige troen på markedets usynlige hånd” Silje Kjosbakken, nestleder

Rapport fra Løvebakken:

“Vi trenger en boligpolitikk for innbyggere og ikke utbyggerne.” Tobias Drevland Lund, Stortingsrepresentant

Silje Kjosbakken
silje@roedt.no
Nestleder i Rødt

Ta tilbake kontrollen

Leder

Helseminister Ingvild Kjerkol skapte ramaskrik da hun tidligere i år rykket ut og advarte om at «hver enkelt av oss må gjøre mer for å planlegge vår egen alderdom». Vi var mange som satte kaffen i vrangstrupen av det utsagnet. Planlegge for vår egen alderdom? Etter et langt liv som skattebetaler må du vel kunne forvente at fellesskapet tar vare på deg hvis du blir pleietrengende?

Problemet er at Kjerkol på en måte har rett. Vi er på full vei mot et samfunn der den enkelte må kunne betale for helse- og omsorgstjenestene hun eventuelt måtte trenge. Rødts helsepolitiske talsperson Seher Aydar sa det godt i Dagbladet: «Folk står månedvis i kø for å få utredning for invalidiserende magesmerter på sykehusene, men privat kan friske folk få en ultralydsjekk av alle organer på dagen. Sånn får vi et helsevesen bare for dem som kan betale for det».

Denne markedstenkinga har fått bre om seg i lang tid. På område etter område utfordres fellesskapsløsningene av sultne investorer og profittjag. Alt fra velferdstjenester til naturressurser skal det gjøres butikk av – med det resultat at det felles sikkerhetsnett vårt smuldrer opp. Akkurat nå strever helsevesenet med å håndtere en akutt personellmangel. Men det er jo ikke rart at helsepersonell flokker til de private klinikkene når de tilbyr både bedre betaling og mindre belastning.

Strømpriskrisa er et annet eksempel. Selv om krafta er vår felles eiendom, skal den på død og liv selges til høystbydende på en europeisk kraftbørs. Om resultatet er galopperende strømpriser og tap av kraftkrevende arbeidsplasser får så være. Markedet må få virke i fred, sies det. Også barnehage, barnevern og renovasjon har blitt butikk. Stadig mer av velferdsstaten underlegges markedets lover der det som er nødvendig må vike for det som er lønnsomt.

Vi trenger et oppgjør med denne urokkelige troen på markedets usynlige hånd – at så lenge markedskreftene får virke i fred, vil de beste løsningene magisk oppstå av seg selv. Det vi ser i dag er snarere markedets klamme favntak en rekke steder det slett ikke hører hjemme. Resultatet er større klasseskiller og en velferdsstat som går opp i limingen.

Ingenting av dette er noen naturlov. Vi kan si stopp. Vi kan kreve at helsehjelp skal være en rettighet, ikke en vare på et marked. Vi kan sørge for at det settes en makspris på strøm. Vi kan forlange at våre skattepenger går til felles velferd og ikke ender som privat profitt. Vi kan ta tilbake kontrollen fra markedskreftene.

Rødt Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no

E-post:
roedt@roedt.no
Telefon: 22 98 90 50
Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)
Trykkeri: Nr1Trykk

Utgiver: Rødt
Storgata 33C
0184 Oslo

Vil ha skattereform: Nestleder og finanspolitisk talsperson i Rødt, Marie Sneve Martinussen. Foto: Ihne Pedersen.

Skatt

Brage Aronsen brage@roedt.no

– Milliardærene kan ikke ha lavere skattenivå enn en butikkmedarbeiderne. Nå er det på tide å tette hullene i skattesystemet, sier Rødt-nestleder og finanspolitisk talsperson, Marie Sneve Martinussen.

Onsdag 29. mars la Rødts stortingsgruppe fram et forslag til en helhetlig skattereform. Målet med reformforslaget er en mer rettferdig skattepolitikk som fjerner smutthullene de rikeste benytter seg av og kan finansiere offensive velferdsreformer som gratis tannhelse og et sterkere sosialt sikkerhetsnett for alle.

– I dag har vi egentlig to ulike skattesystemer i Norge: Ett for vanlige lønsmottakere, og ett for en bitte liten elite som lever av aksjeinntekter. Milliardærene betaler en langt mindre andel skatt av sine inntekter enn vanlige lønsmottakere. Dagens system er basert på at de rikeste i teorien skal betale skatt, men ikke gjør det i praksis, sier Sneve Martinussen.

Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at de aller rikeste i Norge betaler langt mindre skatt per krone enn folk med vanlig lønnsinntekt. Mens folk flest betaler rundt 25 prosent skatt, viser SSBs beregninger at den rikeste promillen i snitt bare betaler 11 prosent skatt på den virkelige inntekten sin. Slik har det vært i mange år, og det er en viktig årsak til at de rikeste har rykket fra resten og at forskjellene har økt. Sneve Martinussen mener krisa vi nå står øker behovet for å ta grep om skattepolitikken.

– I krisetider synker ofte tilliten til skattesystemet. Og det er jo ikke noe rart hvis folk som samvittighetsfullt har betalt sin skatt opplever problemer med å få hverdagen til å gå i hop

økonomisk, samtidig som de ser at de rikeste stikker fra skatteregninga.

Derfor flytter de til Sveits

Det kan være vanskelig å skille mellom myte og virkelighet når en diskuterer skatt. Høyreleder Erna Solberg påstår for eksempel at en økt formuesskatt er årsaken til at mange av Norges rikeste den siste tiden har meldt flytting til Sveits. Det tror ikke Sneve Martinussen på.

– Det er en myte! De har formuesskatt i Sveits også, så hvis det var den de ville unngå hadde de nok flyttet et annet sted. Det at så mange rikinger nå flytter til Sveits henger sammen med det som kalles fritaksmetoden. Den gjør at de rikeste ved hjelp av kreative selskapskonstruksjoner kan velge når og om de skal betale skatt.

– Mens du og jeg betaler skatt hver måned når vi får lønn, pensjon eller trygd inn på konto, kan de rikeste velge å utsette skatteregninga si. Det kan de gjøre ved å plassere inntekter i det som kalles holdingselskaper og dermed vente med å «cashe ut». I dag er det rundt 3000 milliarder i kapitalinntekter som ligger syltet ned i slike holdingselskaper, som ikke er skattet av enda. Og hvis eieren flytter til Sveits kan han tømme disse holdingselskapet uten å betale skatt til Norge.

– Et av de viktigste grepene vi foreslår i vår skattereform er å fjerne denne fritaksmetoden. Det vil gi oss et mer rettferdig skattesystem og øke inntektene til fellesskapet.

Vil innføre exit-skatt

I tillegg til fritaksmetoden er det flere andre hull de rikeste benytter seg av for å unngå skatt som Rødt ønsker å tette.

– Vi vil også fjerne det dypt urettferdige skjermingsfradraget. I dag er det sånn at en liten andel av gevinstene ved aksjesalg og utbytter er skattefrie. For småsparere utgjør dette som regel et ubetydelig beløp, men for de rikeste betyr

Øk

Økt skatt for de rike kan løfte de med dårligst råd over fattigdomsgrensa

skjermingsfradraget at de kan motta hele årslønner uten å betale en krone i skatt. Sånn kan vi ikke ha det.

– Sist, men ikke minst vil Rødt innføre en såkalt «exit-skatt», som skal sørge for at milliardærer som har blitt rike på norske ressurser og norsk arbeidskraft må gjøre opp for seg før de eventuelt flytter fra landet.

– Folk vil ha omfordeling

– Det er ikke bare et uttrykk det der med at de rike blir rikere og de fattige blir fattigere. I Norge har det vært en eksplosiv økning i økonomiske forskjeller de siste tiårene, uavhengig av hvem som har sittet med regjeringsmakt, sier Sneve Martinussen.

– Skattereformene de siste 30 årene har i stor grad dreid seg om å kutte skatter, og reformene har vært på høyresidens premisser. Det normale har vært at Høyre har gjennomført større skattecutt, mens Arbeiderpartiet har blitt pauseinnslag. Brorparten av høyresidens kutt har blitt fredet, framfor å skape mer rettferdighet. Dermed har forskjellene økt kraftig over tid.

– Jeg tror dette er en av grunnene til at Arbeiderpartiet gjør det så katastrofalt dårlig på målingene. Folk har mistet tålmodigheten. Et stort flertall i befolkninga mener det er en hovedoppgave for myndighetene å få ned forskjellene. Folk vil ha omfordeling. Likevel fortsetter forskjellene å øke og Arbeiderpartiet behandler det at hundretusener av nordmenn lever langt under EUs fattigdomsgrense som om det var «business as usual».

– Rødts forslag til skattereform viser hvordan vi kan få råd til offensive velferdsreformer, som gratis tannhelse og økte minstesatser som det går an å leve av. Vi kan sørge for at ingen pensjonister, AAP-mottakere eller uføre havner under fattigdomsgrensa til EU. Vi har råd til å styrke den felles velferden hvis bare de rikeste tar sin del av regninga.

Viktige tiltak i Rødts forslag til skattereform

- Innføring av minimumsskatt for milliardærer, som sikrer løpende beskatning av de rikes reelle inntekter
- Reell verdsetting av formue – fjerne skatterabatten for aksjeeierskap
- Skatt på tilbakekjøp av aksjer
- Fjerning av skjermingsfradraget
- Økt finansskatt for å avvikle skattesubsidien finansnæringen har i dag
- Økt skatt på selskapsoverskudd
- Innføring av utflyttingsskatt
- Formuesskatt på norske statsborgere som flytter til utlandet

Les mer og last ned Rødts forslag på rodt.no/skattereform23

Rødt Norge rundt

Oslo:

Nei til privatisering av sykehjem

Oslo Høyre vil åpne for privatisering av sykehjem for å sikre at «kvalitet trumfer alt», skriver Dagsavisen.

– Forslaget til Høyre vil ikke løse noe som helst, så lenge sykehjems plasser må kjøpes av underfinansierte bydelere. Bydelene får altfor lite penger til å dekke det reelle behovet, sier Rødt Oslos Mari Rise Knutsen.

Tromsø:

– Driver opp boligprisene

Tromsø kommune har vedtatt å kjøpe 20 omsorgsboliger av Peab, på en tomt kommunen ga bort for 40 år siden. Rødt reagerer på prosessen.

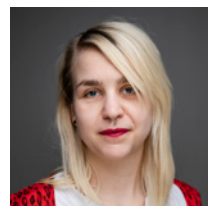
– Ikke minst når de skal betale 105 millioner for disse boenhetene. De skal være på mellom 36 og 49 kvadratmeter. Det blir jo over fem millioner per boenhet. Man er med på å drive opp boligprisene i Tromsø med å akseptere en svimlende høy kvadratmeterpris. Boligene er i realiteten hybler, sier Rødt-politiker Jens Ingvald Olsen til iTromsø.

Trondheim:

Vil ha ned overdose-tallene

Et stort flertall i bystyret i Trondheim sier ja til et pilotprosjekt med rusmiddelanalysetjeneste i samarbeid med St. Olavs hospital og Helsedirektoratet, med mål om å etablere det som et permanent tilbud.

– Elefanten i rommet er overdosetallene, sier bystyrerepresentant Roald Arentz til Adresseavisen. Han mener en tjeneste for rusmiddelanalyse kan bidra til å redde liv.

Bergen:

Kommunens ansvar å ivareta bostedsløse

Kontrollutvalget i Bergen kommune skal granske avtalene kommunen har med ideelle organisasjoner som ivaretar bostedsløse. Det er avdekket omfattende misnøye og kritikk mot kommunen.

– Avsløringene TV2 har kommet med den siste tiden er graverende. Et trygt hjem, i det minste en trygg seng å sove i, er et grunnleggende, menneskelig behov. Dette er kommunens ansvar og det blir helt feil å legge skylden på frivilligheten for manglende tilbud, sier Mailiss Solheim-Åkerblom, som er gruppeleder for Rødt i Bergen.

Rapport fra Løvebakken

Tobias Drevland Lund er stortingsrepresentant og sitter i kommunal- og forvaltningskomiteen.

Vi må ta tilbake kontrollen over boligpolitikken

I et opprop i Klassekampen 21. februar uttalte hele 14 organisasjoner støtte til Rødts forslag om at Stortinget skal sette et tak på at husleia kan øke med maksimalt fire prosent de neste to årene. Anne-Rita Anddal fra Leieboerforeningen oppsummerer godt hvorfor; «Husleieøkninger fører til press på privatøkonomien, det fører til ufrivillige flyttinger, det fører til fattigdom og i verste fall fører det til mer bostedsløshet».

Nærmere en million nordmenn leier boligen sin, og Leieboerforeningen melder om at antall henvendelser fra bekymrede medlemmer som følge av husleieøkning har doblet seg i vinter. Det er en stor overlapp mellom de som merker de økte prisene i samfunnet mest på kroppen og de som er på leiemarkedet. Danmark har innført et tak på husleieøkning. Det samme kunne vi gjort i Norge, men det krever politisk vilje.

Vi kan ikke ha det slik at kommunene er folks største kreditor. At markedsleie eller gjengs leie ofte er normen innenfor kommunens egne kommunale boliger er paradoksalt. Hele vitsen med en kommunal utleiesektor er jo at den skal være rimeligere. Rødt har derfor foreslått at gjengs leie skal avvikles som norm i kommunal utleie og at den faktiske betalingsevnen til de som leier må legges til grunn.

Vi trenger en boligpolitikk for innbyggere og ikke utbyggerne

Folk trenger et godt sted å bo. Mange leietakere bor i leiligheter som er i dårlig stand, og der leieboerne er plaget med mugg, råte og betydelige mangler ved leiligheten de bor i. Styrkeforholdet mellom utleier og leietakere må styrkes i favør av leietakerne. Derfor ønsker Rødt å opprette et eget utleietilsyn som blant annet på forespørsel fra leietakere kan se om utleieleiligheten lever opp til fastsatte krav, og kan kontrollere og bistå ved spørsmål om blant annet leiekontrakter.

Vi trenger utbygging av gode utleieboliger over hele landet særlig for studenter og unge i påvente av å komme inn på boligmarkedet. Det må også bygges flere og nyere boliger også i distriktene og delfinansiering av boligbygging i distriktene krever friske penger og større vilje til satsing på bolig.

Å håpe på at kommunal- og distriktsminister Gjelsvik «tar en Gerhardsen» er nok å håpe på for mye. Men, vi kan håpe at en regjering utgått av Ap og Sp kan presses til å ta tilbake kontrollen over boligpolitikken. Derfor er det viktig med et sterkt Rødt i hele landet etter høstens valg for å sikre en boligpolitikk for innbyggere og ikke utbyggerne.

Aktuell med ny bok: Faglig sekretær i Rødt, Boye Ullmann. Foto: Einar Aslaksen.

Arbeidsliv

Brage Arosen brage@roedt.no

– For å bli en god tillitsvalgt må man kunne de viktigste lovene og reglene, sier Boye Ullmann. Han er aktuell med boka *Håndbok for tillitsvalgte*.

– Min erfaring som tillitsvalgt, først på en industribedrift i mange år og videre som organisasjonsarbeider, er at vi har fått et stadig tøffere arbeidsliv og dermed også tøffere vilkår for å være tillitsvalgt. Hensikten med håndboka er å skolere tillitsvalgte i både lover og avtaler for å styrke sjøltilliten.

Boye Ullmann har lang fartstid i norsk fagbevegelse. I 1983 ble han valgt til klubbleder på industribedriften Norwesco, som produserte elektrisk installasjonsmateriell. På 1990-tallet var han nestleder i Jern og Metall og Fellesforbundet Region Oslo i åtte år. I årene 1996-2006 satt han i forbundsstyret og representantskapet i Fellesforbundet. I 2006 ble han organisasjonsarbeider i Fellesforbundet, noen år seinere i Rørleggerens Fagforening og til slutt i Bygningsarbeidernes Fagforening. Siden 2022 har han vært faglig sekretær i Rødt.

– Jeg har sett at mange tillitsvalgte sliter med å få den nødvendige tida til å drive tillitsvalgtarbeid. Mange kvier seg for å be om forhandlingsmøte og dermed få ned avtaler skriftlig i protokoll, for ikke å snakke om det å lage en uenighetsprotokoll. Derfor har jeg med forslag til protokollmaler som kan være til hjelp for lokale tillitsvalgte, sier Ullmann.

Må utfordre arbeidsgivermakta

Håndbok for tillitsvalgte er utgitt på det nyetablerte Håndslag forlag og ble lansert på Trondheimskonferansen tidligere i år. Første opplag ble nærmest revet vekk. Ullmann mener den skiller seg fra det meste av annen litteratur om tillitsvalgtarbeid.

– Håndboka erkjenner at det er interessekonflikter mellom arbeidstakere og arbeidsgivere. Derfor må tillitsvalgte og medlemmer være skolerte for å møte arbeidsgivere som vil undergrave fagbevegelsens makt og innflytelse. Når arbeidsgiverne lokalt snakker om «lønnsramme», må tillitsvalgte ta utgangspunkt i bedriftens resultater slik at arbeidstakerne kan få sin del av verdiskapinga. Håndboka skal inspirere lokale tillitsvalgte til å utfordre makta til arbeidsgiverne. Det er ikke noen vits å snakke om den norske modellen uten at det er aktive tillitsvalgte på arbeidsplassene.

Aktuell bok: *Håndbok for tillitsvalgte*.

Kunnskap og metode

Ullmann legger stor vekt på behovet for skolerings av nye tillitsvalgte. Det inkluderer ikke bare kjennskap til lover og regler, men også forståelse for metode.

– For å skape offensive tillitsvalgte trenger vi kunnskap. Håndboka tar for seg de viktigste rettighetene i lover og avtaler. Alt fra å føre lønnsforhandlinger, ta opp HMS problemer, velferdsordninger og andre forhold som folk er opptatt av på arbeidsplassen. Boka omhandler også metoder for organisering av nye medlemmer, innleieforhold og kamp mot sosial dumping.

Du har mest erfaring fra privat sektor. Er det noen overføringsverdi i disse erfaringene til offentlig sektor?

– Jeg har brukt eksempler fra industrien, byggebransjen, grafisk, hotell og restaurant og så videre, og boka er absolutt relevant for offentlig sektor også. For eksempel det som handler om hvordan involvere tillitsvalgte i lønnsaker eller hvordan en bør tenke prosess og taktikk overfor arbeidsgiverne.

Hva er den viktigste seieren du selv har opplevd som tillitsvalgt?

– Jeg vil trekke fram seieren for nedsettelse av arbeidstida i 1986 og den femte ferieuka og høyere lønn under storstreiken i 2000. Det var også veldig artig å vinne COOP-saken i 2013 da rørleggere i et spansk firma med arbeidere fra mange land fikk utbetalt 3 millioner kroner i erstatning etter å ha tjent bare 50 kroner i timen, noe som var ulovlig. Vi måtte kjempe mot fire advokater med Jan Fougner i spissen, men vant en viktig seier til underbetalte rørleggere.

Milepæl i kampen for faste ansettelses

Gjennomslag: Nå blir det forbudt med innleie av arbeidskraft på byggeplassene i Oslofjordsområdet. Foto: Brage Aronsen.

Arbeidsliv

Brage Aronsen brage@roedt.no

– De nye reglene om innleie av arbeidskraft er en stor og viktig seier. Nå begynner jobben med å sørge for at de blir fulgt opp i praksis, sier stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson.

1. april trådte de nye reglene for innleie i kraft. Nå er det forbudt med innleie av arbeidskraft på byggeplassene i Oslo, Viken og gamle Vestfold. Også Arbeidsmiljølovens tidligere åpning for å leie inn ved midlertidige behov er borte. De nye reglene skal sikre at faste ansettelses igjen blir normen i arbeidslivet, og framfor alt i byggebransjen.

– Forslaget om innleieforbud i byggebransjen var faktisk det aller første representantforslaget Rødt fremmet på Stortinget. Så det er ekstra stort for oss at det nå settes ut i livet, sier Kristjánsson, som sitter i Stortingets arbeids- og sosialkomité.

Har bragt løsarbeidet tilbake

Kristjánsson er ikke nådig i sin kritikk av bemanningsbyråene. Han hevder frislippet av bemanningsbransjen i år 2000 har skapt et A-lag og B-lag i norsk arbeidsliv.

– Det har bragt løsarbeidet tilbake og har bidratt til å forrykke maktbalansen i arbeidsgivernes favør. Bemanningsbransjen hevder at en jobb i bemanningsbyrå er et steg på veien til fast ansettelse. Virkeligheten er en helt annen. Frislippet av bemanningsbransjen har gitt oss færre faste ansatte i en rekke bransjer. Det har fortrent de faste stillingene.

– Fagforeningenes undersøkelser viser at rundt 35 % av all arbeidskraft i byggebransjen i Oslofjordsområdet er innleid. Derfor er det nye regelverket et stort skritt i riktig retning, og en fantastisk seier i kampen mot løsarbeidet.

– Rødt kommer imidlertid til å fortsette arbeidet for at forbudet mot bemanningsbyråer utvides til alle bransjer og over hele landet. Nå ser vi for eksempel at antallet innleide vokser kraftig på verftene langs kysten. Det er en utvikling vi må stoppe. Arbeidsformidling må være et

offentlig ansvar, ikke noe som overlates til private bemanningsbyråer, sier Kristjánsson.

Også leder i Bygningsarbeidernes Fagforening, Joachim Espe, hilser de nye reglene velkommen. Han er blant dem som har stått i spissen for kampen for innleieforbud, blant annet gjennom en serie politiske streiker.

– Den lange kampen mot bemanningsbransjen oppnådde en viktig delseier, da Stortinget juni 2022 vedtok innstramminger i adgangen til å leie inn fra bemanningsbyråer i hele arbeidslivet, og forbud mot innleie fra bemanningsbyråer til bygningsarbeid på byggeplasser i Oslo, Viken og Vestfold. Dette er resultatet av 20 års kamp for faste ansettelses, sier Espe.

Begynner kampen mot omgåelse

Espe påpeker at fagforeningene i byggebransjen allerede ser tegn til at de store bemanningsbyråene rigger seg om for omgå innleieforbudet sammen med produksjonsselskaper som fortsatt vil ha tilgang til billig arbeidskraft.

– Noen arbeidsgivere innretter seg og øker sin faste egenbemanning i tråd med at innleie fases ut. Samtidig ser vi systematiske forsøk på omgåelse av det nye regelverket, blant annet ved at bemanningsbyråene vil fortsette å formidle midlertidig arbeidskraft ved å kalle det «midlertidige ansettelses» i produksjonsbedriftene.

– Dette er kreativ tolkning av loven og en omgåelse av lovens intensjon. Vi fra fagforeningene som har kjempet for det nye lovverket kommer til å slå hardt ned på disse omgåelsene, og vi forventer at lovgiver også vil treffe tiltak for å tette det som eventuelt måtte vise seg å være hull i lovverket, sier Espe.

– Nå må vi sikre at det nye regelverket blir etterlevd og fulgt opp i tråd med Stortingets intensjon. Det vil kreve mye av tillitsvalgte, men også av Arbeidstilsynet.

ESA rasler med sablene

Allerede før de nye reglene trådte i kraft ble det kjent at EFTAs overvåkingsorgan (ESA) har begynt å granske innstramminger. Partner Sten Foy og advokat Andrea Johanne Telle har klaget på de nye reglene på vegne av et latvisk og et norsk bemanningselskap. Flere på arbeidsgiversiden

Stortingsrepresentant: Mímir Kristjánsson. Foto: Ihne Pedersen.

Leder i Bygningsarbeidernes Fagforening: Joachim Espe. Foto: Ihne Pedersen.

mener lovendringen er i strid med vikardirektivet. 10. februar sendte ESA en liste med kritiske spørsmål til arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen (Ap). Mímir Kristjánsson sier Rødt forventer at regjeringa står for sin egen politikk i møte med EU.

– Det er helt uholdbart hvis ESA prøver å blande seg i hvordan vi regulerer arbeidslivet vårt. Vi kommer ikke til å godta noen utvanning av det nye regelverket, og vi kommer til å stille Arbeiderpartiet til ansvar for det de lovte i Hurdalsplattformen om å benytte handlingsrommet hvis ESA konkluderer med at innstramminger er i strid med EØS-avtalen, sier Mímir Kristjánsson.

– Norsk arbeidslivspolitik skal bestemmes av norske folkevalgte, ikke byråkrater i Brussel, sier stortingsrepresentanten.

Fem ting du kan takke fagbevegelsen for

Vi har mye å takke fagbevegelsen for. Her er fem eksempler på goder vi i dag tar for gitt, men som aldri ville sett dagens lys uten organiserte arbeidsfolk som sto på krava.

1

Foto: Ole Damm Jensen/Telemark museum

Åttetimersdagen

Kampen for kortere arbeidsdag og mer fritid stått sentralt siden arbeiderbevegelsens spede begynnelse. Slår du opp i et leksikon kan du lese at Stortinget vedtok åtte timers arbeidsdag og en ukes ferie med lønn i 1919. Men i virkeligheten var det ikke noen milde velgjørere på Stortinget som ga oss åttetimersdagen. Den ble presset fram gjennom en nøye planlagt aksjon året før, da flere tusener av arbeidsfolk bokstavelig talt tok den. De gikk hjem fra jobben etter åtte timer. Kravet stod så sterkt at arbeidsgiverne ikke lenger våget å stritte imot, og åttetimersdagen ble tariffestet. 1. juni 1919 ble den lovfestet. Siden den gang har store deler av fagbevegelsen jobbet for ytterligere arbeidstidsreduksjon – sekstimersdag.

2

Foto: Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek.

Lønn under sykdom

Det å vite at fellesskapet stiller opp for deg hvis du blir syk, er en av de viktigste rettighetene vi har i Norge. Slik har det ikke alltid vært. Fram til sykelønnsordningen ble vedtatt i 1978 hadde arbeidere og funksjonærer ulike ordninger. Fagbevegelsen presset derfor gjennom at den nye sykelønnsordningen skulle fjerne forskjellsbehandlingen mellom arbeidsfolk og yrker med høyere sosial status. Dermed fikk alle arbeidstakere lik rett til full lønn under sykdom. De senere årene har både de borgerlige partiene og arbeidsgiverorganisasjonene flere ganger tatt til orde for å svekke sykelønnsordningen. En meningsmåling Opinion utførte for LO i 2018 viste imidlertid at tre av fire vil beholde sykelønnen slik den er.

Kilder: Fri Fagbevegelse,
Manifest Tankesmie,
stortinget.no.

3

Foto: Brage Aronsen.

Arbeidsmiljøloven

Arbeidsmiljøloven er en vernelov som skal sikre et godt arbeidsmiljø, trygge og rettferdige ansettelsesforhold, likebehandling og et inkluderende arbeidsliv. Dagens lov trådte i kraft 1. januar 2006, men bygger på arbeidsmiljøloven fra 1977. Den gjelder for alle bedrifter som har ansatte. Da de borgerlige partiene liberaliserte loven i 2015 sørget de blant annet for mer midlertidige ansettelsesforhold, de åpnet for mer overtidarbeid uten tillegg og de sørget for mindre makt til fagbevegelsen. Det førte til den største politiske streiken i moderne tid med store demonstrasjoner i hele Norge. Da høyresida mista regjeringmakta i 2021 varslet den nye regjeringa at de fleste endringene kom til å bli reversert.

4

Foto: Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek.

Folketrygden

Den første trygdeloven i Norge var en ulykkesforsikring for fabrikkarbeidere som ble innført i 1894, etter forslag fra Arbeiderkommisjonen av 1885. Da hadde arbeiderbevegelsen allerede kjempet i flere år for bedre kår ved skader og sykdom. Den første loven om alderstrygd - det vi nå kaller pensjon - kom først i 1936. Etter krigen begynte arbeidet med å samle de ulike trygdeordningene. Det vi i dag kjenner som Folketrygden er et ideologisk barn av arbeiderbevegelsen, og ble innført etter en lang reformperiode i 1967. Folketrygden har bidratt til utjevning av levekår, sikret økonomisk trygghet hvis man blir ufør og en verdig alderdom. De senere åra har Folketrygden imidlertid vært under hardt press og både pensjonister, uføre, småbarnsforeldre og arbeidsledige har tapt kjøpekraft.

5

Foto: Leif Ørnelund / Oslo museum.

Ferie

Også når det gjelder ferie, er det fagbevegelsen som har brøytet vei. De første som fikk en avtale om ferie i Norge, var typografene i Oslo. I 1915 ble en ukers ferie innført i trykkeriene, i bokbinderiene, i kjemigrafisk industri, og hos baker- og konditorfaget. Fagbevegelsen krevde imidlertid at retten til sammenhengende fri skulle slås fast i loven, og i 1916 ble retten til fire dagers ferie med lønn lovfestet. Statens tjenestemenn fikk lovfestet rett til to ukers ferie i 1918. I mellomkrigstida ble fellesferien forhandlet fram i smelteverksindustrien. Det var nemlig dyrt å holde smelteovner i gang når mange ansatte på samme smelteverk tok ferie. Da var det mer lønnsomt å gi alle fri og stenge fabrikken helt. Den første ferieloven kom i 1947, og ga rett til tre ukers ferie der minst to uker skulle være sammenhengende. Dagens ferielov kom i 1988, og i 2000 kom den femte ferieuka for arbeidsplasser bundet av tariffavtale.

Fem år med ACER er nok

Ut av ACER: EUs energibyrå har tatt fra oss demokratisk kontroll over krafta. Foto: Brage Aronsen.

Kronikk

Bjørnar Moxnes bjornar.moxnes@stortinget.no

22. mars 2018 vedtok Stortinget å underlegge Norge EUs energibyrå ACER. Nå må vi ta tilbake demokratisk kontroll.

Vedtaket denne marskvelden skjedde ikke uten dramatikk: I tida fram mot avstemning hadde distriktsordførere og tillitsvalgte i fagbevegelsen samlet seg til demonstrasjoner utenfor Stortinget og over hele landet. Fellesforbundet, Industri Energi og LO var mot vedtaket. I stortingssalen fikk de støtte fra Rødt, SV, Senterpartiet og KrF.

På den andre siden sto Høyre, Fremskrittspartiet, Arbeiderparti-toppene, Venstre og MdG. Det gikk hardt for seg. Olje- og energiminister Terje Søviknes fra FrP kalte ACER-motstanden for konspirasjonsteorier. 120 Ap-ordførere fra industrisamfunn langs hele kysten sa, sammen med AUF, nei til ACER. Inne bak murene på Stortinget fikk Ap-ledelsen presset på plass et knepent flertall for ACER i stortingsgruppa ved å stille opp noen såkalte «ufravikelige krav» som betingelse for å si ja.

Vi kjempet hardt til siste slutt, men dessverre fikk tilhengerne flertall. Med tiden har vi ACER-motstandere dessverre fått rett i advarslene våre.

Fri flyt og prisimport

Rimelig kraft til folk og industri har vært vårt viktigste konkurransefortrinn i 100 år. Det kan vi takke framsynte folkevalgte for, som på starten av 1900-tallet sørget for nasjonal, politisk kontroll over naturressursene. På den måten har vi bygd industri som sikrer sysselsetting, verdiskaping og bosetting landet rundt, og er verdensledende på miljø. ACERs grunnleggende mål står i motstrid til dette. Målet er nemlig fri flyt av energi og likest mulig pris over landegrensene. Dermed vil ikke rimeligere norsk strøm fra vannkrafta forbli et konkurransefortrinn for oss.

I vinter kunne kilder i EU fortelle at EUs tredje energimarkedspakke sto i veien for konkrete tiltak for å sikre en egen, lavere strømpris i Norge. Det

bekreftet også regjeringen. I høst slo ACER ned på forsøk fra Sverige på å regulere strømekSPORT. Som følge av ACER er det opprettet en myndighet i Norge – Reguleringsmyndigheten for energi – som skal sørge for at ACERs beslutninger gjennomføres i Norge. Denne myndigheten er frikoblet fra det norske demokratiet, fra Storting og regjering.

«Ufravikelige krav»

Partiene Høyre, FrP, Ap, Venstre og MdG sto bak ACER-tilslutningen. Dette skjedde til stor protest fra tillitsvalgte i industrien og ordførere i distrikts- og industrikommuner. Blant de «ufravikelige kravene», som skulle roe ned motstanden, var:

- Norsk fornybar kraftproduksjon skal bidra til økt verdiskaping og sysselsetting i Norge.
- Det skal være nasjonal og samfunnsmessig kontroll over vannkraften.
- Inntektene fra utenlandskablene skal fortsatt kunne benyttes til å redusere nettleien.

I dag ser vi at de ikke er innfridd:

- Mange bedrifter har måttet permittere og stenge ned drift fordi prisen på strøm fra vår egen, rimelige vannkraft dras opp av prisen på fossil energi i Europa. Solcelleselskapet REC Solar ligger i et område med stort kraftoverskudd, men går likevel til oppsigelser. Dermed bidrar ikke kraftproduksjonen til sysselsetting og verdiskaping, slik den kunne.
- Om EU tenker legge seg opp i hvordan vi organiserer prissettingen innenlands, eller at vi tar hensyn til pris når vi regulerer krafteksport, har vi ikke demokratisk kontroll.
- Norge får ikke lov sende inntektene fra utenlandskablene som går til EU-land, til nettselskapene, slik at de kan redusere nettleia folk og bedrifter betaler.

De fem ACER-partiene inngikk et forlik med de «ufravikelige kravene» som skulle formidles til EU. Forliket har imidlertid ingen rettslig status i EU, det er bare et papir av rent symbolsk verdi. Arbeiderpartiet vedtok kravene sammen med Høyre. Deres energipolitiske talsperson Nikolai Astrup har selv uttalt at kravene bare skulle berolige motstanderne av ACER.

Rødt-leder: Bjørnar Moxnes. Foto: André Løyning.

Før valget i 2021 sa Senterpartiet at de ville reversere ACER-vedtaket i neste stortingsperiode. I regjeringsforhandlingene på Hurdalssjøen forhandlet Sp dette bort.

Nå bør Sp ta omkamp. Etter at regjeringsplattformen ble underskrevet har ACER-motstanderne fått enda mer rett.

Ikke for seint å snu

Høyresida og Arbeiderparti-toppene sa at ACER kun skulle gripe inn ved uenighet mellom land. EU-domstolen sier noe annet. I februar kunne de slå fast at ACER kan gripe inn overfor land for å sikre at EU-reglene følges, og de er ikke begrenset til saker hvor det er uenighet mellom land. ACER kan overstyre på egen hånd.

Dette advarte Rødt, Nei til EU og flere om, men ble blankt avvist. Blant annet av Olje- og Energiminister Terje Søviknes (FrP). Men ACER-vedtaket innebar mindre selvråderett i energipolitikken.

I midten av april stemte stortingsflertallet ned et forslag fra Rødt om å reversere ACER-vedtaket og legge ned veto mot EUs nye, fjerde energimarkedspakke. Den nye pakken har strengere regler for krafteksport, og forhindrer oss i å regulere strømprisen.

Fem år med ACER har betydd tap av demokratisk kontroll, og det vil bli verre. Men det er ikke for seint å snu, heller ikke for Arbeiderpartiet.

Verdt å lytte til

Foto: Barret Ward/Unsplash.

Er du bitt av podcast-basillen? Her er Rødt Nytt's tips til seks spennende podcaster for deg med hjertet på venstre side.

Hver stemme teller

Du visste kanskje ikke at Rødt har vår helt egen podcast? *Hver stemme teller* følger Rødts valgkamp fra bakkeplan med en ny episode hver uke. Programledere Ingrid Andre Holland og Reidar Strisland intervjuer listetopper og analyserer de nyeste meningsmålingene. Du får bli bedre kjent med Rødts lokale aktivister og du vil lære masse om norsk politikk. Her er det grasrota som kommer til orde. Denne podcasten er et must for deg som vil gjøre en innsats i kampen mot Forskjells-Norge.

Mímir og Marsdal

Manifest Medias første podcast, *Mímir og Marsdal*, er venstresidas eget talkshow. Med hjelp fra interessante gjester og nesten barnslig nysgjerrighet, gyver stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson og leder for Manifest tankesmie, Magnus Marsdal, løs på de vanskelige spørsmålene på norsk venstreside. Bør Rødt gå inn for våpenstøtte til Ukraina? Er Arbeiderpartiets fall et problem for resten av venstresida? Finnes det saklige argumenter mot kjernekraft? *Mímir og Marsdal* går i dybden av det uløste i en ny episode hver uke.

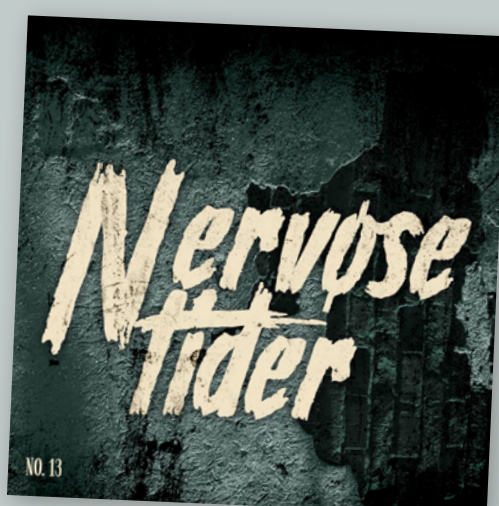
Brød og fred

Manifest media står også bak podcasten *Brød og fred*. Programledere er analytiker i Manifest tankesmie, Astrid Hauge Rambøl og redaktør i forlaget Manifest, Ellen Engelstad. Sammen leverer de et ukentlig oppgjør med hyperkulturen vi lever i, nøster i vår tids kriser og diskuterer hvordan vi skal komme oss ut av dem. Kan man hustle seg ut av arbeidslivet? Kan menn og kvinner egentlig være venner? Kan man selge kroppen sin og være lykkelig? *Brød og fred* er en podcast med høy underholdningsverdi som gir deg friske perspektiver på tilværelsen.

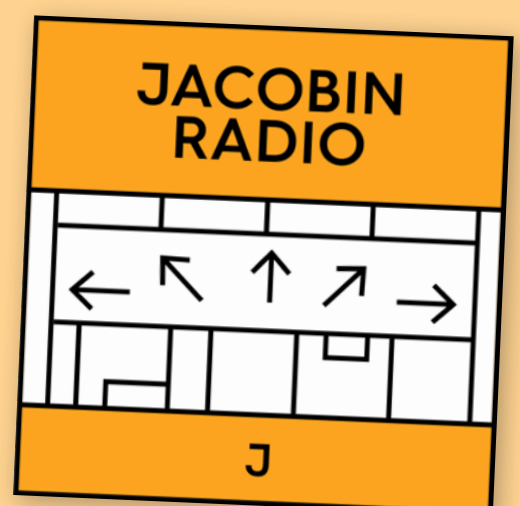
Rørsla

Fagbevegelsen, fagbevegelsen, fagbevegelsen! Dette er podcasten for deg som er interessert i norsk arbeidsliv og arbeidslivspolitik. LO Medias nettportal Fri Fagbevegelse står bak *Rørsla*. Her får du være med «ut på arbeidsplassene – fra innerst i kontorlandskapene til ytterst på oljeriggene.» Formen varierer fra aktuelle reportasjer fra arbeidsplasser via dokumentariske skildringer av viktige milepæler i arbeiderbevegelsens historie til personlige portretter av arbeidsfolk som har en historie å fortelle.

Nervøse tider

Nervøse tider er en podcast om politikk, religion og kriminalitet i norsk førkrigstid – halvt dokumentar, halvt radioteater. Programledere er idéhistoriker Torstein Arisholm og religionshistoriker Terje Emberland. Med hjelp fra forteller Nils Nordberg byr de på spennende historier om uforsonlige klassekonflikter, intense troskamper, spektakulære forbrytelser og pompøse personligheter, som på ulikt vis resonnerer med vår egen tid.

Jacobin Radio

Her får du et venstrevridd, engelskspråklig perspektiv på både fortid og nåtid. *Jacobin Radio* samler ulike programmer tilknyttet USAs ledende venstresidemagasin i én podcast. Med flere nye programmer hver uke får du blant annet dyptpløyende historiske dokumentarer, nyhetsreportasjer, kulturanalyse, samt intervjuer og samtaler med forfattere, kritikere, akademikere og aktivister. *Jacobin Radio* leverer blanda drops, men alltid stoff av høy kvalitet.

Vant: De 25 ansatte ved Olivia Hegdehaugsveien får tariffavtale. Foto: Brage Aronsen.

Full seier i Olivia-streiken

Etter ni ukers streik ble det endelig enighet mellom de ansatte og ledelsen ved restauranten Olivia Hegdehaugsveien. Under et møte hos Riksmekleren tirsdag 11. april ble kravet om tariffavtale innfridd.

– Dette viser at det nytter å stå samla! Det er bare å gratulere de som har streiket og stått på krava. De har kjempet en viktig kamp også på vegne av alle andre som jobber i restaurantnæringen, sier faglig leder i Rødt, Markus Hansen.

– Tariffavtalene er de viktigste bærebjelkene i norsk arbeidsliv. De sikrer anstendig lønn, forutsigbarhet, ordnede arbeidsforhold og medbestemmelsesrett på arbeidsplassen. Det burde strengt tatt vært unødvendig å streike for.

Regionleder i Fellesforbundet region Øst, Birgit Tandberg, understreker i en pressemelding at det har aldri vært aktuelt for Fellesforbundet å gi seg i kravet om tariffavtale.

– Når et flertall av de ansatte organiserer seg og krever tariffavtale, da gir vi oss ikke før det kravet er innfridd. Jeg er veldig glad for at den dagen nå har kommet, og ser frem til et konstruktivt samarbeid med Olivia fremover, sier regionlederen.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Mot et todelt helsevesen: Helsehjelp skal være en rettighet, ikke en vare. Foto: Ihne Pedersen.

Frykter masseflukt fra helsevesenet

Antall private helseklinikker er mer enn doblet de siste 14 åra. Det skriver Dagbladet. Med tøffere arbeidskår og stramme budsjetter frykter Rødt at stadig flere vil velge seg til det private og ytterligere forverre helsepersonellkrisa.

– Vi har hatt en eksplosiv vekst i kommersielle helsetjenester, og sånn kan vi ikke ha det. Vi må ta tilbake kontrollen over helsevesenet, sier helsepolitisk talsperson i Rødt, Seher Aydar, til Dagbladet.

– Samtidig som helsearbeidere slutter i hopetall i det offentlige fordi arbeidsbelastninga blir for stor, rekrutterer kommersielle - for eksempel Aleris - aggressivt helsepersonell. De rekrutterer da helsepersonell vi trenger i det offentlige og styrer tjenestene dit det er penger å hente, ikke der det trengs. Målet deres er å tjene penger. De har ikke noe pålagt samfunnsansvar, sier Aydar.

– Nå står vi overfor en korsvei: skal vi bygge opp fellesskapsløsningene, eller fortsette i full fart mot et todelt helsevesen?

Brage Aronsen brage@roedt.no

Frislipp: For mange drosjer, for få passasjerer. Foto: Dan Gold/Unsplash.

Vil ha akutte tiltak i drosjenæringa

Det er blitt 10.000 flere drosjer i Norge etter frislippet. Men det er ikke blitt flere passasjerer.

– Sosial dumping satt i system, sier stortingsrepresentant Geir Jørgensen.

Han mener høyresidas frislipp i drosjemarkedet i 2020 er sosial dumping satt i system. Forklaring er enkel: Når flere biler skal konkurrere om passasjerene, blir det mindre å gjøre for sjåførene. De er lønnet på provisjon. Dermed blir det enda vanskeligere enn før å leve av jobben.

Stortingsflertallet ønsker en drosjereform for å rydde opp. Den kommer, lover regjeringen. Men i mellomtida må det gjøres noe, mener Rødt.

– Det gir ikke mening å fortsette å utstede enda flere løyver, når målet er at det skal bli færre i framtida. Derfor har Rødt foreslått i Stortinget at det innføres en midlertidig frys inntil reformen kommer, sier Jørgensen.

Før frislippet var det rundt 1800 drosjeløyver i Oslo. I midten av april 2023 var det over 5200 løyver. Nasjonalt er det økt fra rundt 8000 før til over 18.000. Samtidig falt reisinga med 20-30 prosent under koronaen. Den har ikke tatt seg skikkelig opp etterpå.

Rødt vil midlertidig innføre en såkalt tilknytningsplikt. Enkelt forklart betyr det at alle

Stortingsrepresentant: Geir Jørgensen. Foto: Ihne Pedersen.

drosjer må høre til en drosjesentral. Det vil gjøre markedet mer oversiktlig for skattemyndigheter, politiet og for passasjerene. Og det vil gjøre det vanskeligere for nye app-baserte selskaper som spekulerer i skattejuks.

– Stortinget har vedtatt at det skal innføres tilknytningsplikt i framtida. Det er ingen grunn til å vente. Dette er det aller viktigste enkelttiltaket for å bedre den kaotiske situasjonen her og nå, sier Jørgensen.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

– Regjeringen bør lytte til fagbevegelsen om strøm

I et høringssvar om endringene i strømstøtteordningen går LO inn for makspris på 70 øre kwt. Energipolitisk talsperson i Rødt, Sofie Marhaug, mener signalet fra LO bør få regjeringen til å våkne.

Regjeringen har varslet endringer i strømstøtten fra september 2023. Støtten skal blant annet økes til 90 prosent for alle måneder fra og med juni og skal gjelde ut 2024. Det er ikke godt nok, mener LO.

«Strømstøtten må gjelde hele beløpet over 70 øre, inkludert alle påslag som for eksempel merverdiavgift. Og den må gjelde også utover 2025 dersom dagens prisnivå fortsetter,» skriver LO-sekretariatet i høringssvaret.

– Mens vi venter på at regjeringen tar strukturelle grep for å få ned strømprisene, som de har utsatt til etter valget, er en makspris gjennom strømstøtten riktig løsning. Rødt har foreslått dette lenge, og mener en langsiktig løsning er en makspris på hva kraftselskapene kan selge strømmen for innenlands, sier Sofie Marhaug.

– Her får regjeringen en tydelig marsjordre fra LO. Den bør de høre på. Strømprisene vi har

Stortingsrepresentant: Sofie Marhaug. Foto: Ihne Pedersen.

i dag svir kraftig på lommeboka til folk. Det er uakseptabelt, i en tid med kraftoverskudd og store inntekter til kraftselskapene og staten. En makspris, og en lovnad om at den skal vare over tid, hjelper husholdningene mye.

– På lengre sikt bør regjeringen skjele til forslagene fra Fellesforbundets kraftutvalg hvis de vil de høye prisene til livs. De går inn for demokratisk kontroll over krafta og en politisk styrt makspris, i motsetning til dagens støtteordning, sier Marhaug.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Bør styrkes: Skatteetaten. Foto: Brage Aronsen.

– Skatteetatens budsjetter må økes

– I en tid hvor staten trenger alle inntektene den kan få er det veldig merkelig å skulle kutte ned på Skatteetatens kontrollfunksjoner, sier stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen.

Det var Klassekampen som 12. april bragte nyheten om at Skatteetaten flytter 16 saksbehandlere fra kontrollarbeid over til veiledning av bedrifter og folk som trenger hjelp til å rapportere riktig. Både Tax Justice Norge og Juristforbundet uttrykker bekymring over avgjørelsen. Det gjør også Rødt-nestleder, stortingsrepresentant og medlem av finanskomitéen, Marie Sneve Martinussen.

– Skatteetaten er litt som en investering der en putter noen kroner inn og får enda flere tilbake. I følge Klassekampen dro hver saksbehandler som jobbet med kontroll av fradrag, i snitt inn 20,5 millioner skatte kroner i 2021. Dette er jo penger som tilhører fellesskapet.

– USA har faktisk vedtatt stor opprustning av skattemyndighetene som en del av sin Inflation Reduction Act. Det blir veldig rart hvis vi skal gjøre det stikk motsatte i Norge når vi vet at økonomisk kriminalitet og skatteunndragelse er et utbredt problem.

Stortingsrepresentant: Marie Sneve Martinussen. Foto: André Løyning.

På Stortinget har Rødt tatt til orde for økte bevilgninger til Skatteetaten, og foreslått å kartlegge omfanget av tapte skatteinntekter som skyldes manglende kontrollkapasitet. Forslaget fikk bare støtte fra MDG.

– Skal vi få bukt med storskala hvitsnipp-kriminalitet må vi ha kontrollfunksjoner. Da må vi rydde opp etter åtte år med borgerlige osthøvelkutt, som har svekket etatene som jobber med tematikken, sier Sneve Martinussen.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Rekordmange Rødt-lister

– Aldri før har så mange kunnet stemme på Rødt, sier Reidar Strisland, som har ledet listestillingsarbeidet foran høstens lokalvalg.

Rødt stiller lister i 32 nye kommuner, og er dermed oppe i 171 kommunevalglistene totalt. I tillegg er det 8 felleslister med SV. Og i hovedstaden stiller Rødt med liste i samtlige bydeler.

– 87 prosent av norske velgerne kan stemme på Rødt i sin kommune ved høstens valg, opp fra rundt 80 prosent i 2019. I tillegg stiller vi lister i alle fylker. Det betyr at alle, uansett hvor man bor, har muligheten til å stemme Rødt i fylkestingsvalget, sier Strisland.

Rødt har gått fram i alle valg siden 2013. Strisland mener alt ligger til rette for et nok et rekordvalg for Rødt.

– Det har vært fantastisk givende å jobbe med listestilling foran årets valg. Det er så mye entusiasme og iver blant Rødts lokallag. Jeg er sikker på at årets valg kommer til å gi oss mange nye røde kommuner som vil bli motorer for forandring, sier Strisland.

– Målingene viser at vi kan stå foran en ny

Listestillingsgeneral: Reidar Strisland. Foto: Ihne Pedersen.

høyrebølge. Vår oppgave er å snu frustrasjonen oppover mot den økonomiske eliten som har ledet an i samfunnsutviklingen og tjener på de økende forskjellene. Desto viktigere er det at Rødt styrker seg lokalt.

– Selv om vi er rigget for et godt valg, er det ingenting som kommer gratis. Vi skal gå i bresjen for folkebevegelsen mot Forskjells-Norge og levere den beste valgkampen i manns minne, sier Strisland.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Arbeidstilsynet: Fører tilsyn med lønn i bransjer med lovfesta minstelønn. Foto: Arbeidstilsynet.

Krever åpenhet om underbetaling

I de ni bransjene i Norge som har lovfesta minstelønn sjekker Arbeidstilsynet om folk får pengene de har krav på. I hele 2476 kontroller – nesten én tredjedel – avdekket tilsynet underbetaling, melder NRK. Men der det avdekkes ulovlig lav lønn gjemmes beløpet bak en sladd. Arbeidstilsynet viser til at den enkeltes lønn er et personlig forhold omfattet av taushetsplikt.

– Det gir ikke mening at underbetaling og utnyttning vurderes som en privatsak. Det er jo kriminalitet, sier Mímir Kristjánsson til NRK.

– Hvis dagens praksis er riktig etter loven, vil vi vurdere å foreslå en lovendring. Jeg anser det ikke som et personlig forhold at folk utsettes for lovbrudd på jobben. Vi trenger all informasjon vi kan få, for å få bukt med ulovlig lav lønn.

Også Vidar Sagmyr i Byggebransjens uropatrolje i Trøndelag reagerer.

– Jobben vår er å kartlegge hva som foregår i byggebransjen. Da er det viktig å få frem graden av underbetaling. Vi trenger tallene for å gjøre byggherrer klar over hva som foregår. Og for å vurdere anmeldelse til politiet, sier Sagmyr til NRK.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Arrestordre: ICC har utstedt arrestordre mot Vladimir Putin. Foto: Valery Tenevoy/Unsplash.

Ber Støre følge opp arrestordren mot Vladimir Putin

Fredag 17. mars utstedte Den internasjonale straffedomstolen (ICC) arrestordre på Russlands president Vladimir Putin og landets barneombud Maria Lvova-Belova for krigsforbrytelser begått i Ukraina. Arrestordren har fått støtte fra både tyske og britiske myndigheter, og Rødt-leder Bjørnar Moxnes etterlyser en lignende støtte fra Norge.

– Selv om Russland aldri vil utlevere Putin, har arrestordren langt mer enn en symbolsk betydning ved at den forplikter de 123 statene som er statsparter til ICC til å gjennomføre den. Det betyr at Putin ikke kan reise til disse 123 landene, som inkluderer mange av Russlands handels- og samarbeidspartnere, uten å risikere å bli arrestert og utlevert til ICC. Det er imidlertid viktig at flest mulig av ICCs statsparter tydelig uttaler at de vil følge opp arrestordren, sier Moxnes.

– Regjeringa bør derfor gi klar beskjed om at Norge vil følge opp ICCs arrestordre mot Putin, slik tyske myndigheter har gjort. Rødt har siden Russland startet den folkerettsstridige krigen mot Ukraina arbeidet for at Norge skal bidra til å stille Putin til ansvar, sier Moxnes.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Annonse:

Hjelp oss å lage tidenes valgkamp!

Forskjellene øker, og skuffelsen over regjeringa kan vippe lokalvalget i feil retning. Et rekordstort Rødt trengs, både for å holde høyresida borte fra makt og for å skape flere røde kommuner som motorer for forandring.

Har du mulighet til å styrke valgkampen vår?
Vipps: 557255 Konto: 1254.62.98858

Hva skjer?

21. - 23. april

Rødts landsmøte

Stavanger. roedt.no/landsmote-2023

1. mai

Arbeidernes kamp- og festdag

Hele landet. roedt.no/1mai23

6. mai

Aksjonsdag: Valgkampstart

Hele landet. roedt.no/lokalvalg23

11. - 16. juli

Rød Ungdoms sommerleir

Utøya. rodungdom.no

5. - 6. august

Folkefest for oljefritt LoVeSe

Kabelvåg. folkeaksjonen.no

11. september

Valgdagen

Hele landet. valg.no

Tips oss om aktuelle arrangementer!
Send en e-post til brage@roedt.no.

Annonse:

Få med deg siste nummer av Gnist!

Linn Stalsberg om de nye 20-årene: Vi må organisere oss! // Sofie Marhaug: Kraften som var vår // Venstresida og Ukraina // Slaget om Barentshavet

Abonner på Gnist
100 kr for første år

Send mail til
gnist@marxisme.no
for bestilling.

Eller kjøp nummeret
på www.marxisme.no

Annonse:

Studiebok:

Forstå for å forandre

KUN
95,-

FORSTÅ
for å
FORANDRE

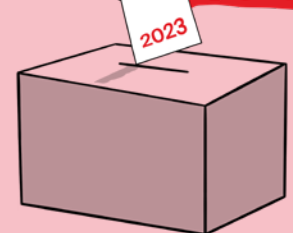
Bestill på:
marxisme.no

Annonse:

Ny sesong av
Rødts podcast:

Hver stemme teller

Følg veien mot valget i Røds podcast Hver stemme teller. Ny episode hver uke på Spotify og alle andre steder du hører podcast.

Scan QR-koden med mobilen din for å åpne i Spotify

Du kan også høre på
roedt.no/podcast

Bli medlem i Rødt!

Send sms med «Rødt [navn] [din e-post] [din adresse]» til 2090 eller se roedt.no/bli-medlem

fb.me/roedt

[@rauddt](https://twitter.com/rauddt)

[@stemroedt](https://www.instagram.com/stemroedt)

Følg oss i sosiale medier for å oppdage mer om Rødt, få svar på det du lurer på og dele med vennene dine.

